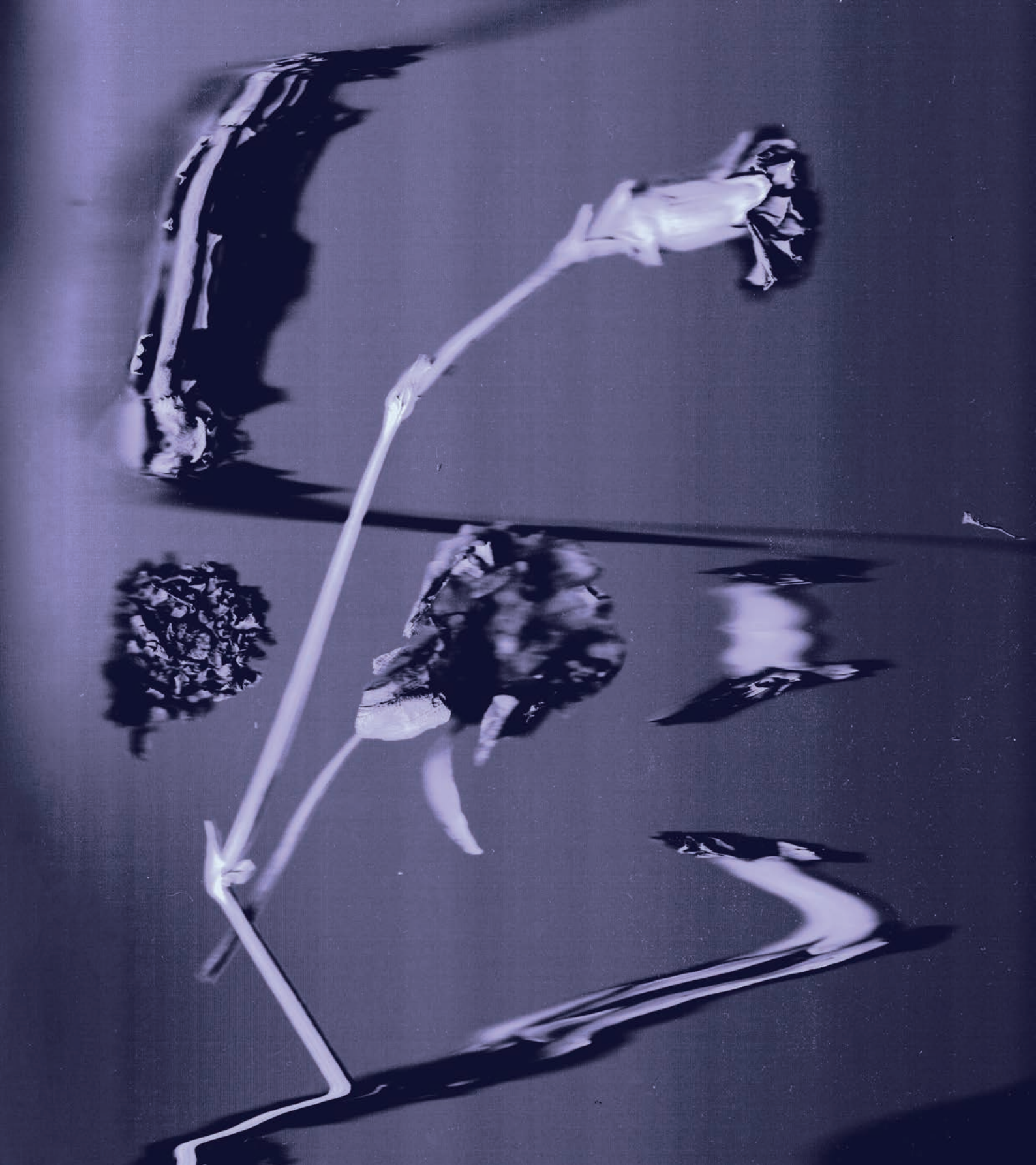

XXV
Pomorskie
Zaduszki
Artystyczne

2025/2026 NCK Gdańsk

XXV Pomorskie Zaduszki Artystyczne 2025/2026

1 listopada 2026, godz. 18.00

Centrum Świętego Jana, Gdańsk, ul. Świętojańska 50

Wstęp do e-folderu: **ks. dr Krzysztof Niedałowski**

Epitafia: **Iwona Joć-Adamkiewicz**

Poezja: **Wojciech Boros**

Czytanie epitafiów, prowadzenie:

Justyna Bartoszewicz

Robert Ninkiewicz

Kierownictwo muzyczne: **Tomasz Kaczor**

Autorskie kompozycje: **Zuzanna Kołodziej**

Muzycy:

Wiktoria Rudnicka – mezzosopran

Jakub Grzelachowski – wiolonczela solo

Tomasz Kaczor – I skrzypce

Dominik Urbanowicz – II skrzypce

Patryk Purzycki – altówka

Agnieszka Lewandowska – wiolonczela

Oprawa wizualna: **Robert Turło**

Projekt graficzny: **Marta Jakimowicz**

Korekta: **Agnieszka Dziewulska**

Realizacja: **Zespół Nadbałtyckiego Centrum Kultury**

Jubileuszowa pamięć

Pierwszego listopada, gdy dzień Wszystkich Świętych przechodzi w zaduszkowy wieczór, spotykamy się znów w Kościele Świętego Jana w Gdańsku. Czynimy to już od dwudziestu pięciu lat, a ćwierćwiecze wspólnego pamiętania samo stało się częścią historii pomorskiej kultury. Przychodzimy, aby wspomnieć twórców, którzy odeszli w minionym roku: ludzi słowa, obrazu, dźwięku, sceny i filmu. Wypowiemy ich imiona na głos, bo imię wypowiedziane we wspólnocie nie pozwala człowiekowi zniknąć w ciszy.

W tym jubileuszowym roku sięgamy jednak pamięcią dalej, ku wszystkim, których żegnaliśmy w tych murach przez minione dwadzieścia pięć lat. Układa się z tych nazwisk długa litania, a zarazem portret środowiska, które kształtowało wyobraźnię i wrażliwość Gdańska i Pomorza. Gotyckie mury Świętego Jana, same podniesione z ruin, uczą nas, że to, co zranione i utracone, może trwać i na nowo napełniać się światłem.

Zmarli artyści pozostawili nam swoje dzieła, a wraz z nimi także pytania, niepokoje i zachwyty, które wciąż w nas pracują. Dlatego Zaduszki Artystyczne są modlitwą i podziękowaniem, spotkaniem żywych z tymi, którzy nas poprzedzili. Niech muzyka, słowo i płomień świecy poprowadzą nas dziś przez tę pamięć z wdzięcznością i nadzieją, że piękno, któremu służyli, nie przemija.

ks. Krzysztof Niedałtowski
duszpasterz środowisk twórczych

Nie ma nikogo. Kto by w nocy
wygrał z Tobą. Oprócz Śmierci, Rybko.

Ona nęci. Wnet znajdzie
w ciebie haczyk. Zatnie. Żyłkę.

Znajdziesz dla niej
chwilkę?

Stanisław Królikowski

1939–2025

Zmarł 25.11.2025

Dyrygent i wieloletni współtwórca najważniejszych premier Teatru Muzycznego w Gdyni. Początkowo, od 1959 roku pracował jako nauczyciel w Społecznym Ognisku Artystycznym w Grudziądzu i Toruniu. Następnie, w latach 1961–1962, był zatrudniony w Państwowej Szkole Muzycznej w Grudziądzu, a w latach 1962–1968 kontynuował działalność pedagogiczną w Kwidzynie.

Z gdyńskim Teatrem Muzycznym związany od 1968 roku, najpierw na stanowisku korepetytora, a potem kierownika chóru i dyrygenta. Przez dwie dekady współtworzył poziom artystyczny tej jednej z najważniejszych scen muzycznych w kraju. Odpowiedzialny był za przygotowanie między innymi takich spektakli jak: „Madagaskar”, „Nie kłam, kochanie”, „Jesus Christ Superstar”, „Les Misérables”, „Me and My Girl” czy „Perichola”.

Za działalność zawodową i społeczną uhonorowany Srebrnym Krzyżem Zasługi oraz Odznaką Zasłużony Działacz Kultury.

Zdzisław Grajper

1934–2026

Zmarł 21.01.2026

Znany i ceniony artysta rzeźbiarz ludowy oraz pedagog. Mieszkał i pracował w Lęborku. Zawodowo był zatrudniony jako nauczyciel – między innymi w Szkole Podstawowej nr 8, Domu Dziecka oraz Młodzieżowym Domu Kultury. Zaangażowany w działalność chóru Belferek, wniósł swój wkład w muzyczną przestrzeń lokalnej wspólnoty.

Zajął się rzeźbiarstwem w 1992 roku, po przejściu na emeryturę, znajdując w sztuce sposób na wyrażanie własnej wrażliwości i duchowości. W jego pracach nacechowanych indywidualnym stylem i refleksją dominowały zakorzenione w tradycji motywy ludowe i sakralne.

Uczestnik licznych plenerów rzeźbiarsko-malarskich oraz corocznych Lęborskich Dni Jakubowych. Wiele jego rzeźb znajduje się w muzeach w Lęborku, Słupsku, Koszalinie, Bytowie, Chojnicach i Szczecinie.

Andrzej Jacek Januszajtis

1928–2026

Zmarł 22.01.2026

Wielki miłośnik historii Gdańska i jej popularyzator. Edukację odbył w Liceum im. Hetmana Jana Zamoyskiego w Lublinie, na Wydziale Mechanicznym Politechniki Gdańskiej oraz w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej, w klasie fortepianu. Od 1964 roku doktor fizyki, zawodowo jako docent do emerytury związany z Politechniką Gdańską.

W 1965 roku ukończył kurs przewodnicki Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, a od roku 1967 przewodniczył Towarzystwu Miłośników Gdańska. Między innymi dzięki jego staraniom do Gdańska wróciły z Niemiec wywiezione w czasie drugiej wojny światowej skrzydło ołtarza Ferberów z Kościoła Mariackiego, dzieła z dawnego księgozbioru Towarzystwa Przyrodniczego oraz dzwony z kościołów w Stegnie i Cedrach Wielkich. Kierował odbudową zegara astronomicznego w Kościele Najświętszej Marii Panny i doprowadził do powrotu carillonu do Kościoła Świętej Katarzyny. Był autorem ponad pięćdziesięciu publikacji o Gdańsku, a także o jego okolicach.

Honorowy Obywatel Miasta Gdańska. Wielokrotnie nagradzany. W dniu pogrzebu „Profesora” dzwon Kościoła Świętej Katarzyny – w podziękę za każdy rok jego życia – uderzył dziewięćdziesiąt osiem razy.

Tomasz Gołębek

1973–2026

Zmarł 23.01.2026

Dziennikarz i wieloletni redaktor naczelny tygodnika „Głos Kaszub” z siedzibą redakcji w Kartuzach. Przez lata pracy zawodowej był nierozdzielnie związany z regionem. Jako szef lokalnej gazety koncentrował się na sprawach najbliższych mieszkańcom, zależało mu, aby artykuły, na których publikację wyrażał zgodę, były rzetelne i z pasją opisywały tematy społeczne oraz samorządowe, stając się ważnym głosem w lokalnej debacie publicznej.

W szczególny sposób dbał o zachowanie tożsamości regionu. Na łamach prowadzonego przez niego tygodnika zawsze było miejsce dla kaszubszczyzny – języka, tradycji i kultury, które jako rodowity Kaszuba – mieszkaniec Chwaszczyna – promował z wielkim oddaniem, rozumiejąc ich kluczowe znaczenie dla miejscowej wspólnoty.

Krzysztof Kochański

1958–2026

Zmarł 7.02.2026

Autor nagradzanych utworów fantasy i fantastyki naukowej. Urodzony w Szubinie, ukończył Wyższą Szkołę Inżynierską w Koszalinie, a zamieszkał w Słupsku, gdzie zawodowo zajmował się informatyką.

Debiutował w 1979 roku opowiadaniem „Nie oszukasz czasu” w tygodniku „Na Przełaj”. Napisał ponad sześćdziesiąt utworów publikowanych głównie na łamach „Fantastyki” i „Nowej Fantastyki”. Konsekwentnie łączył w nich klasyczne motywy science fiction z ironią i obserwacją społeczną.

W roku 2020 wydał książkę dla młodych czytelników „Selfie ze stołem”. Otrzymał za nią pierwszą nagrodę w V Jubileuszowym Konkursie im. Astrid Lindgren na współczesną książkę dla dzieci i młodzieży, w kategorii wiekowej 6–10 lat.

The Doors

Mam znamię na sercu i w czarne się ubieram.
Nie zaginam rogów w przeczytanych pozycjach.
Niczego nie podkreślam. Tak mnie wychowano,
że zapominam, Cukiereczku.
To jedyna Droga.

Pamiętaj – Ty też nie jesteś stąd.
A zakręt, który jest we mnie,
nigdy nie będzie prostą.

Marek Podhajski

1938–2026

Zmarł 8.02.2026

Wybitny teoretyk i badacz muzyki, kompozytor oraz charyzmatyczny pedagog. Przez ponad pół wieku współtworzył historię Akademii Muzycznej w Gdańsku, z którą związał się na stałe w 1961 roku. Absolwent Wydziału Kompozycji i Teorii Muzyki tejże uczelni. Stopnie doktora i doktora habilitowanego nauk humanistycznych uzyskał w Warszawie.

W gdańskiej Akademii Muzycznej piastował między innymi stanowisko prorektora ds. naukowych. W ramach swojej działalności zainicjował powołanie Instytutu Teorii Muzyki, założył uczelniane wydawnictwo oraz stworzył cykle prestiżowych, międzynarodowych sesji naukowych.

Przez dekady z ogromnym oddaniem kształcił inżynierów dźwięku i muzyków. Pozostawił po sobie monumentalne, dwutomowe dzieło „Kompozytorzy polscy 1918–2000”, którego był inicjatorem i redaktorem naczelnym.

Uhonorowany między innymi Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Srebrnym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” oraz Nagrodą Miasta Gdańska w Dziedzinie Kultury „Splendor Gedanensis”.

Janina Kwiecień

1946–2026

Zmarła 9.02.2026

Wybitna działaczka samorządowa i społeczna, szczególnie związana z powiatem kartuskim oraz regionem Kaszub. Przez wiele lat (2002–2018) piastowała funkcję starosty kartuskiego, będąc jedną z najbardziej rozpoznawalnych postaci samorządu na Pomorzu. Zajmowała ważne stanowiska w strukturach samorządowych, między innymi jako wiceprezes Związku Powiatów Polskich oraz przewodnicząca Konwentu Powiatów Województwa Pomorskiego.

Była wielką propagatorką kultury kaszubskiej i doradczynią metodyczną w Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku.

Urodziła się w drodze z Sybiru do Polski, co często podkreślano jako symbol jej silnego charakteru.

Za swoje zasługi została uhonorowana między innymi Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, tytułem „Starosty 25-lecia” oraz Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Mirosław Krawczyk

1956–2026

Zmarł 21.02.2026

Aktor związany z Teatrem Wybrzeże w Gdańsku. Ukończył studia w Państwowej Wyższej Szkole Teatralnej w Krakowie, po czym podjął pracę w Teatrze Śląskim w Katowicach. Zadebiutował rolą w spektaklu „Damy i huzary” w reżyserii Jana Machulskiego.

Z gdańskim teatrem związał się w 1986 roku. Ostatnim przedstawieniem, w jakim zagrał, były „Powarkiwania Drogi Mlecznej”. Wcześniej występował między innymi w „Balladynie”, „Hamlecie”, „Wesołych kumoszках z Windsoru”, „Karmanioli, czyli od Sasa do Lasa” czy „Mary Page Marlowe”.

Dla kina odkrył go reżyser Janusz Kidawa. Wystąpił w takich filmach jak „Czarny czwartek. Janek Wiśniewski padł”, „Disco polo”, „6 dni strusia” i „Grzeszny żywot Franciszka Buły”, a także serialach telewizyjnych: „Lekarze”, „Ojciec Mateusz”, „Rezydencja”, „Pierwsza miłość” oraz epizodycznie w popularnych produkcjach „M jak miłość” i „Na Wspólnej”.

Janina Wieczerska-Zabłocka

1931–2026

Zmarła 26.03.2026

Pisarka, publicystka i krytyk literacki. Absolwentka gimnazjum we Wrocławiu oraz studiów polonistycznych na Uniwersytecie Wrocławskim. Od 1969 roku członkini Związku Literatów Polskich, od 1989 roku – Stowarzyszenia Pisarzy Polskich.

Jako krytyk literacki zadebiutowała w 1955 roku, a jako pisarka w roku 1957 felietonem w „Słowie Polskim”. Jej pierwsza powieść – z wątkami autobiograficznymi – „Zawsze jakieś jutro” została wydana w 1965 roku. Inna, „Nie ma sprawy”, w 1980 roku była zaadaptowana na film.

Z Gdańskiem związana od 1976 roku. Pracowała w tygodniku kulturalnym „Czas”, publikowała komentarze i felietony w prasie gdańskiej, między innymi w „Dzienniku Bałtyckim” i „Gazecie Gdańskiej”.

Mirosław Fudziński

1950–2026

Zmarł 28.03.2026

Archeolog, współtwórca Muzeum Archeologicznego w Gdańsku, w którym przez lata kierował Pracownią, a później Działem Wczesnej Epoki Żelaza. Brał udział w licznych wykopaliskach, między innymi na stanowiskach kultury pomorskiej. Wyniki swoich badań dokumentował w artykułach naukowych i książkach (o cmentarzyskach w Rątach, Zaworach, Rębju, Borucinie), wnosząc istotny wkład w rozwój wiedzy archeologicznej.

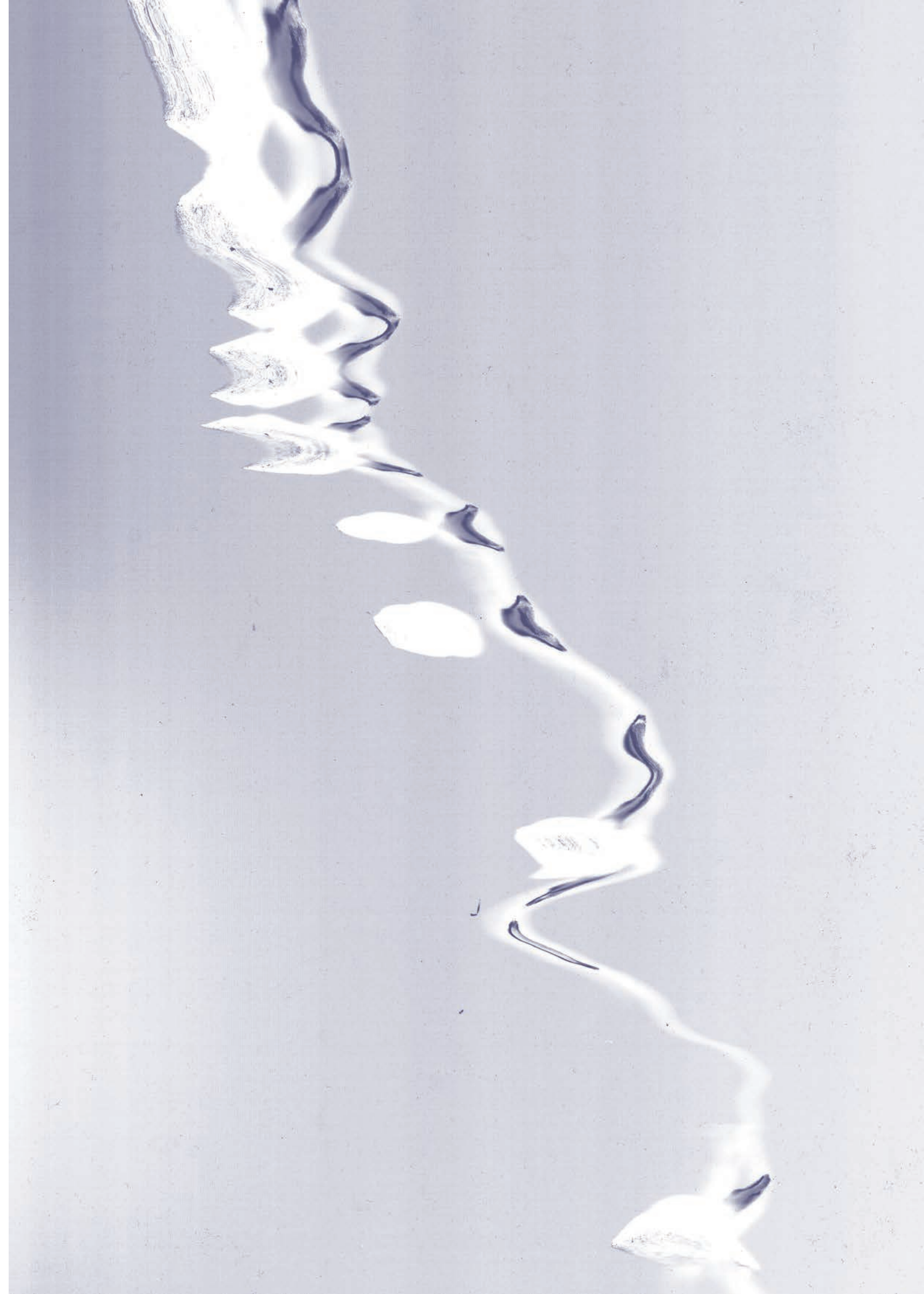
Współorganizował konferencje archeologiczne oraz pełnił funkcję redaktora materiałów z cyklicznych sesji naukowych, takich jak Sesja Pomoroznawcza.

Prywatnie prowadził działalność związaną z konserwacją zabytków i archeologią pod nazwą Mirosław Fudziński „Archeo”.

Zmarli załęgali mi się w głowie.
A ja nie mam serca, by ich wykasować
z pamięci. Sprawy się komplikują.
Trzeba uważać na słowa.

Nie wydzwaniać nad ranem na chybił-trafił.
Bo jeszcze przyjdą, lekko powłócząc nogami,
zepsuci przez światło lub ciemność.
Będą mówić o Podróży.

Zaczną dotykać w senność,
pytać: masz już na bilet?

Roman Rakowski

1924–2026

Zmarł 19.04.2026

Komandor Marynarki Wojennej Rzeczypospolitej Polskiej, prawnik, wybitny działacz spółdzielczy i kombatancki. Podczas drugiej wojny światowej walczył jako żołnierz Szarych Szeregów oraz Kedywu Związku Walki Zbrojnej – Armii Krajowej na terenie Nowego Sącza i Tarnowa. Jego pseudonimy konspiracyjne to „Grab” i „Długi”. W 1944 roku, w ramach akcji „Burza” brał udział w kluczowych walkach o Lwów, za co został odznaczony Orderem Virtuti Militari. Po ucieczce z sowieckiego transportu służył między innymi w Sztabie Głównym Marynarki Wojennej, skąd w 1948 roku usunięto go z powodów politycznych.

Ukończył prawo na Uniwersytecie Jagiellońskim, jednak represje uniemożliwiły mu pracę w zawodzie. Przez dekady jako prezes „Społem” zarządzał spółdzielczością w Gdańsku i Sopocie. W wolnej Polsce stał się filarem pomorskich środowisk kombatanckich – współzakładał Okręg Pomorski Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej oraz przewodził Radzie Kombatantów przy Urzędzie Marszałkowskim w Gdańsku.

Edward Rykaczewski

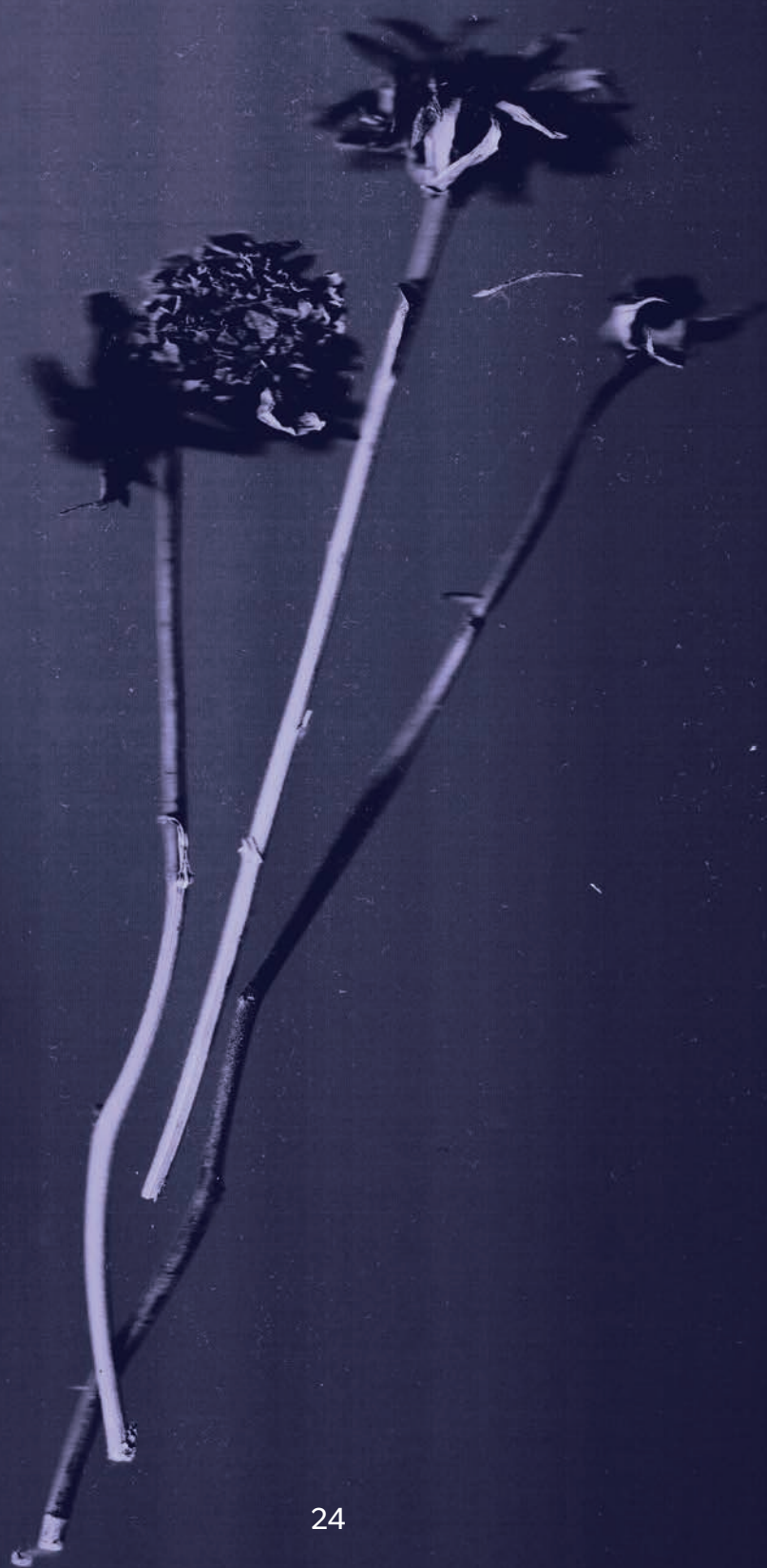
1941–2026

Zmarł 3.05.2026

Muzyk jazzowy, ceniony kompozytor oraz wybitny multiinstrumentalista grający między innymi na klarnecie, puzonie, saksofonie i flecie. Gdynianin z urodzenia i z serca. Warsztat artystyczny doskonalił w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Sopocie, którą ukończył z wyróżnieniem. Był jednym z filarów trójmiejskiej sceny jazzowej pierwszej połowy lat 60. XX wieku.

Bez reszty oddany muzyce, zwłaszcza improwizacji, oraz krajowym i zagranicznym inicjatywom koncertowym. Współtworzył legendarne zespoły, takie jak Flamingo czy Tralabomba Jazz Band, a także z sukcesem prowadził autorskie formacje, w tym Swingtet i Kwartet Edwarda Rykaczewskiego. Ważnym rozdziałem w jego karierze była trwająca od końca lat 60. emigracja artystyczna, podczas której zdobył znaczącą pozycję na scenie muzycznej Hamburga, współpracując między innymi jako puzonista z renomowanymi big-bandami radiowymi i estradowymi.

Jego twórczość łącząca tradycyjny swing, dixieland i bossa novę przynosiła mu uznanie oraz zjednywała wierną publiczność. Po powrocie do Gdyni w XXI wieku aktywnie włączył się w odbudowę lokalnego środowiska jazzowego.

Henryk Sęk

1944–2026

Zmarł 16.05.2026

Geograf, ceniony nauczyciel i pasjonat fotografii, wybitna postać społeczności Lęborka. Absolwent studiów geograficznych, wieloletni pedagog w lęborskim „Rolniczaku” (Zespole Szkół Gospodarki Żywnościowej i Agrobiznesu), ceniony za cierpliwość, życzliwość i umiejętność inspirowania młodzieży.

Karierę i działalność społeczną mocno związał z dokumentowaniem życia miasta. Przez lata pracował jako fotoreporter, zatrzymując w kadrze historię, codzienność i piękno Lęborka. Jego dorobek trafił między innymi do zbiorów Społecznego Archiwum Ziemi Lęborskiej, ukazując region na przestrzeni dziesięcioleci. Działał także w Lokalnej Organizacji Turystycznej „Ziemia Lęborska – Łeba”. Środowisko określało go jako przyjaciela Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lęborku, zaangażowanego społecznika i kronikarza.

Dzięki działalności na rzecz edukacji i budowania pamięci o Lęborku był uznawany za jedną z najbardziej zasłużonych postaci regionu.

Lech Trawicki

1969–2026

Zmarł 19.05.2026

Archeolog podwodny, nurek i pasjonat historii morskiej, wybitna postać polskiego muzealnictwa. Absolwent archeologii na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz studiów podyplomowych z konserwacji zabytków metalowych.

Karierę muzealną rozpoczął pod koniec lat 90., wiążąc się z Centralnym Muzeum Morskim w Gdańsku. W późniejszych latach pełnił funkcję zastępcy dyrektora Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni, pracował w Muzeum Gdańska, zarządzał Muzeum Archeologiczno-Historycznym w Elblągu, a także był dyrektorem Muzeum Rybołówstwa Morskiego w Świnoujściu. Środowisko naukowe ceniło go jako wybitnego specjalistę, który dzięki ogromnej energii i wiedzy realizował unikalne ekspozycje, popularyzując wiedzę o polskim okrętownictwie oraz żegludze.

Za działalność na rzecz historii wojskowości został uhonorowany Medalem Za Zasługi dla Marynarki Wojennej.

Helmut Nadolski

1942–2026

Zmarł 8.06.2026

Kontrabasista, performer, aktor i wizjoner awangardy, wybitna postać polskiej sceny free jazzu. Absolwent Liceum Ogólnokształcącego w Sopocie oraz Państwowej Szkoły Muzycznej w Gdańsku-Wrzeszczu. Współtworzył legendarną Grupę Niemen i zespół Sesja 72.

Karierę rozpoczął w latach 50. XX wieku w trójmiejskim środowisku artystycznym. Związany był wówczas między innymi z kabaretem To Tu oraz cyrkiem Tralabomba Jerzego Afanasjewa w Klubie Studentów Wybrzeża „Żak”. W czasie swojej wieloletniej aktywności koncertowej pracował ze znakomitymi wykonawcami, takimi jak Andrzej Przybielski, Andrzej Nowak, Władysław Jagiełło, Andrzej Bieźan, Krzysztof Knittel, Andrzej Mitan czy Olgierd Łukaszewicz. Szczególne miejsce w jego biografii zajmowała bliska przyjaźń i kooperacja z Czesławem Niemenem. Legendarny wokalista określał go mianem mistrza instrumentu, uważał, że dzięki ogromnej wyobraźni kreuje on głęboko osobistą, emocjonalną i spontaniczną muzykę wymykającą się sztywnym klasyfikacjom gatunkowym.

To już jesień jak Cię nie ma, Ojczy.
Jest właściwie tak, jakby Cię nie było.
Grób na Łostowicach milczy ziemi pełen.
W kałużach zniknęła przeszłość oraz miłość.

Tu u góry bez zmian – żywych szarpanina.
Próbujemy być lepsi, a wychodzi jak Tobie.
Grzebiemy w słowach, dziury mamy w sercach.

To już jesień, Tato.
Za chwilę przyjdzie Zima.

Daniel Kufel

1952–2026

Zmarł 12.06.2026

Artysta malarz, rysownik, grafik i jedna z najważniejszych postaci zajmujących się ochroną dziedzictwa Żuław Gdańskich. Ukończył Państwową Wyższą Szkołę Sztuk Plastycznych w Gdańsku.

Jego życiową misją stało się ocalenie od zniszczenia osiemnastowiecznego domu podcieniowego w Trutnowach. W 1982 roku wspólnie z żoną przekształcił go w tętniące życiem centrum kultury i galerię sztuki, przy których rozwijał Stowarzyszenie „Żuławy Gdańskie”, współpracując z wybitnymi naukowcami.

Twierdził, że każdy jego obraz z dojrzałego okresu twórczości był wizualną opowieścią o Żuławach. Poprzez serie takie jak „Skarby Żuław” dokumentował ich nostalgiczny, mglisty krajobraz i unikalną architekturę, walcząc w ten sposób o pamięć o zniszczonym dziedzictwie kulturowym.

Był wieloletnim członkiem Związku Polskich Artystów Plastyków oraz Gdańskiego Towarzystwa Przyjaciół Sztuki.

Bożena Natzke

1956–2026

Zmarła 16.06.2026

Wybitna animatorka kultury i bibliotekarka z Redy, uznawana za kluczową postać lokalnej społeczności. Przez niemal cztery dekady współtworzyła tożsamość intelektualną miasta, pełniąc od 1985 roku funkcję dyrektora Miejskiej Biblioteki Publicznej. Dzięki jej wizji placówka przekształciła się w nowoczesne centrum kultury i integracji społecznej wzbogacone między innymi o przestrzeń Mediateki.

Z pasją wspierała rozwój czytelnictwa i edukację seniorów. Zapisła się w historii swojej małej ojczyzny jako współtwórczyni Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Redzie oraz prezes Stowarzyszenia Przyjaciół Biblioteki. Przez wiele lat aktywnie angażowała się także w działania Zarządu Gdańskiego Oddziału Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.

Za swoją pracę została wyróżniona Srebrnym Krzyżem Zasługi SBP oraz Medalem „Zasłużony dla Miasta Redy”.

Stefan Stankiewicz

1934–2026

Zmarł 17.06.2026

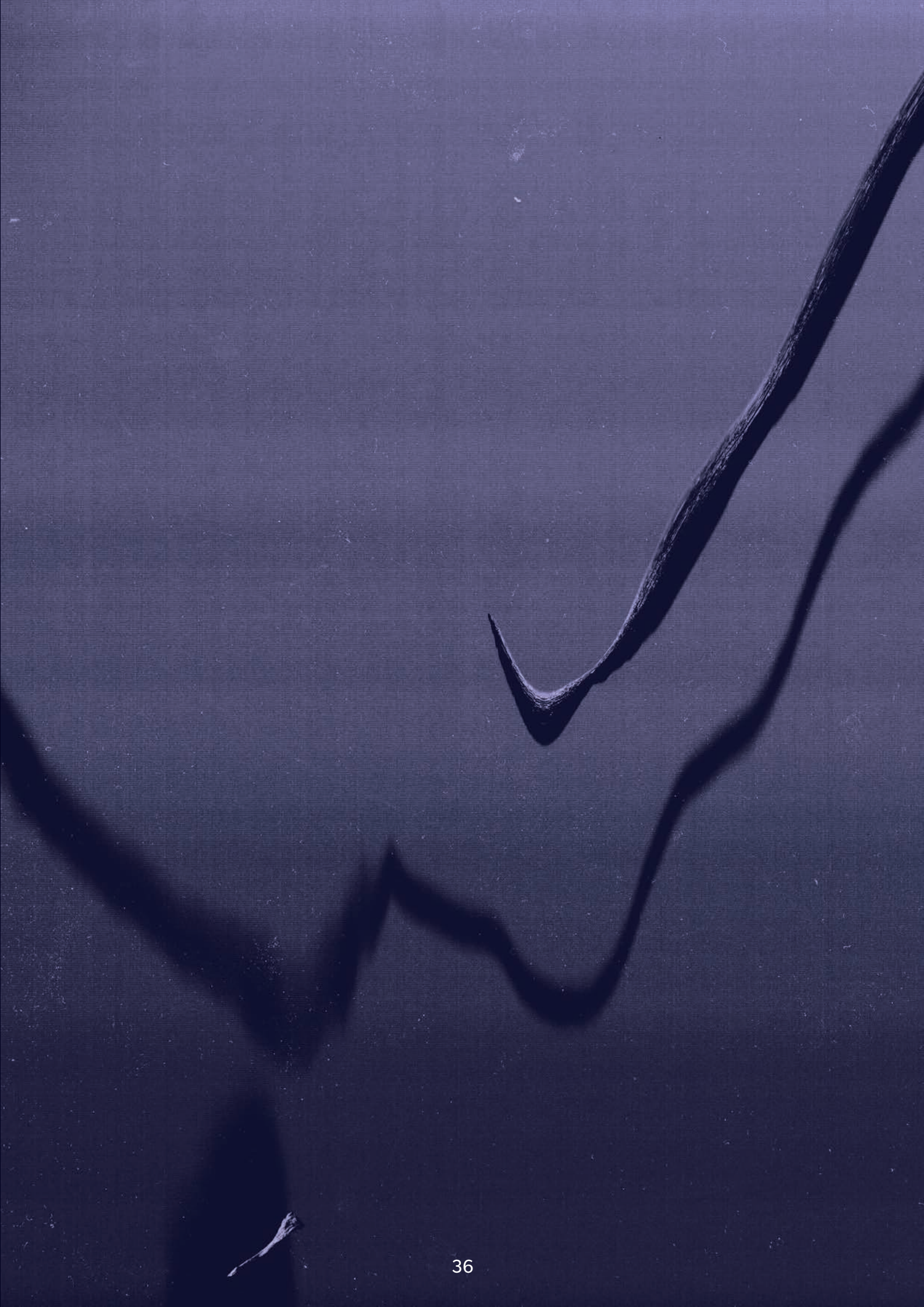
Gdański malarz, rysownik i pedagog, uznawany za wybitnego kolorystę oraz ekspresjonistę. Ukończył z wyróżnieniem gdańską Państwową Wyższą Szkołę Sztuk Plastycznych, na stałe wiążąc swoją drogę zawodową i artystyczną z Trójmiastem.

W twórczości posługiwał się żywiołową plamą barwną i wyrazistym konturem, tworząc obrazy o dużej dynamice formy. Jego dorobek zyskał szerokie uznanie, czego zwieńczeniem były liczne wystawy, między innymi ekspozycja w Muzeum Narodowym w Pałacu Opatów w Gdańsku.

Realizował się również jako ceniony wychowawca nowych pokoleń twórców. Prowadził pracownię plastyczną w Młodzieżowym Domu Kultury przy ul. Ogarnej, przygotowując młodzież do studiów na Akademii Sztuk Pięknych, a następnie kierował działem plastycznym w gdańskim Pałacu Młodzieży.

Wiszące mosty, którymi chodzimy.
Próchna bujające się na wietrze.
Wreszcie spadają na dno rzeki.
Krucze przenośnie do Snu.

Krzysztof Dowgiałło

1938–2026

Zmarł 21.06.2026

Architekt, opozycjonista i poseł na Sejm kontraktowy. W pamięci rodaków zapisał się jako autor słów legendarnej „Ballady o Janku Wiśniewskim”. Stworzył ten utwór pod wpływem tragicznych wydarzeń Grudnia 1970 roku w Gdyni, będąc ich naocznym świadkiem.

Był absolwentem Wydziału Architektury Politechniki Gdańskiej. Karierę projektanta rozwijał początkowo w Wielkiej Brytanii, we Francji i w Algierii, a po powrocie do Polski zatrudnił się w gdańskim Miastoprojekcie. W sierpniu 1980 roku współorganizował strajki, wchodząc do władz regionalnych i krajowych Solidarności. Za niezłomną postawę w czasie stanu wojennego został skazany na karę więzienia, którą odsiadywał między innymi w Potulicach.

W 1989 roku uzyskał mandat poselski z listy Komitetu Obywatelskiego. W III Rzeczypospolitej silnie zaangażował się w sprawy samorządowe Wybrzeża, trzykrotnie sprawując funkcję radnego Sopotu, a na arenie międzynarodowej działał jako wiceprzewodniczący Światowej Konfederacji Pracy.

Longina Kozikowska-Bruna

1934–2026

Zmarła 22.06.2026

Wybitna aktorka, znakomita śpiewaczka operetkowa oraz ceniony pedagog muzyczny. Swoje życie i karierę związała z Gdynią. Warsztat wokalny rozwijała w gdańskiej Szkole Muzycznej II stopnia. W 1958 roku zadebiutowała w pierwszej premierze powstającego Teatru Muzycznego w Gdyni, wcielając się w rolę Hortensji w przedstawieniu „Bal w operze” Richarda Heubergera w reżyserii Danuty Baduszkowej.

Przez ćwierć wieku niekwestionowana gwiazda gdyńskiej sceny kreująca główne role w trzydziestu trzech spektaklach. Swoją mistrzowski kunszt prezentowała również na deskach Operetki Warszawskiej, Operetki Łódzkiej oraz Opery Bałtyckiej, a także podczas licznych nagrań dla radia i telewizji.

Z wielką pasją poświęciła się także edukacji. Przez ponad trzy dekady prowadziła klasę śpiewu solowego w Zespole Szkół Muzycznych w Gdańsku-Wrzeszczu, kształcąc rzeszę utalentowanych wokalistów. Za wybitne zasługi dla kultury polskiej została uhonorowana Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Janusz Daszczyński

1952–2026

Zmarł 23.06.2026

Ceniony dziennikarz, menedżer mediów i działacz opozycji demokratycznej w PRL. Absolwent III Liceum Ogólnokształcącego w Gdańsku oraz Politechniki Gdańskiej.

Karierę rozpoczął pod koniec lat 70. XX wieku w gdańskiej telewizji, lecz szybko związał się z prasą podziemną, między innymi pełniąc funkcję wiceszefa „Tygodnika Samorządność”, w którym współpracował z Lechem Bądkowskim. Przed wyborami w 1989 roku przewodniczył zespołowi medialnemu trójmiejskiego Komitetu Obywatelskiego „Solidarność”.

W kolejnych dekadach zarządzał mediami publicznymi – kierował TVP3 Gdańsk i TVP2, a w latach 2015–2016 był prezesem zarządu Telewizji Polskiej. Współtworzył „Gazetę Gdańską”, a także z sukcesem kierował Polskim Pawilonem na EXPO 2010 w Szanghaju.

Zaledwie się zaczęło, a już podarte było.
Nieudane, a jednak na pokaz.
Nad wyraz dziurawe. Popękane w miejscach,
o których zwykło się sądzić, że są.
Po prostu pewne. Bez dwóch zdań.
Bez słowa.

Andrzej Szulc

1946–2026

Zmarł 27.06.2026

Artysta plastyk, uznany scenograf oraz autor poruszającej poezji, związany ze Słupskiem. Absolwent Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych we Wrocławiu i Studium Scenografii przy warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych. Przez dekady kształtował przestrzeń regionu, tworząc witraże, herby i malarstwo architektoniczne.

Z pasją poświęcał się sztukom widowiskowym. Projektował oprawę dla teatrów w Poznaniu, Wałbrzychu oraz scen w Niemczech i Austrii. Kluczowym rozdziałem jego kariery była współpraca ze słupskim Teatrem Rondo, gdzie tworzył widowiska plenerowe z użyciem autorskich kostiumów. Dzielił się wiedzą, prowadząc zajęcia w Młodzieżowym Centrum Kultury.

Jego malarstwo łączące abstrakcjonizm z erotyką budziło żywe dyskusje i uznanie krytyków. W 2020 roku Bałtycka Galeria Sztuki Współczesnej uhonorowała go wystawą na 50-lecie pracy twórczej.

Mateusz Bąk

1983–2026

Zmarł 2.08.2026

Legendarny polski bramkarz, ikona i symbol odbudowy Lechii Gdańsk. Wychowanek gdańskiego klubu, z którym związał niemal całe swoje sportowe życie.

Karierę seniorską rozpoczął na początku XXI wieku w wyjątkowych okolicznościach. Stanął w bramce odrodzonej Lechii, gdy ta po upadku startowała od klasy A. Jako kluczowy zawodnik drużyny dokonał bezprecedensowego wyczynu – przebył z klubem drogę od szóstego poziomu rozgrywek aż do Ekstraklasy, świętując pięć awansów.

Z sukcesami reprezentował też między innymi Wisłę Płock, Podbeskidzie Bielsko-Biała oraz kluby z Portugalii i Bułgarii. Po powrocie do Gdańska w 2013 roku pełnił funkcję kapitana, a w plebiscycie na 75-lecie klubu został uznany za najlepszego bramkarza w historii biało-zielonych. Po zakończeniu kariery w 2017 roku pracował jako trener bramkarzy w klubowej akademii.

Andrzej Gąsiorowski

1950–2026

Zmarł 7.08.2026

Wybitny historyk, politolog i profesor nauk humanistycznych, zaangażowany w ruch harcerski. Ukończył Uniwersytet Gdański, z którym związał swoją karierę naukową rozpoczętą w 1973 roku w Muzeum Stutthof.

Był jednym z czołowych ekspertów w dziedzinach historii Polskiego Państwa Podziemnego, niemieckiej polityki eksterminacyjnej oraz zbrodni w Piaśnicy. Współpracując z Instytutem Kaszubskim, dokumentował między innymi dzieje Tajnej Organizacji Wojskowej „Gryf Pomorski”.

Z sukcesami rozwijał działalność akademicką, pełniąc funkcję dyrektora Instytutu Politologii UG. Przewodził także Okręgowej Komisji Badania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu w strukturach Instytutu Pamięci Narodowej w Gdańsku. Za swój dorobek został uhonorowany Złotym Krzyżem Zasługi oraz Medalem Stolema.

Wiesław Theiss

1948–2026

Zmarł 13.08.2026

Wybitny pedagog, profesor nauk społecznych. Absolwent Uniwersytetu Gdańskiego, związany zawodowo z Uniwersytetem Warszawskim, gdzie kierował Katedrą Pedagogiki Społecznej. Jako syn byłego więźnia od lat wspierał Muzeum Stutthof, wchodząc od 2017 roku w skład jego zespołu doradców.

Twórca podstaw współczesnej pedagogiki społecznej i autor publikacji stanowiących kanon tej dziedziny. W swoich badaniach podejmował tematykę losów dzieci syberyjskich oraz biografii więźniów obozu koncentracyjnego Stutthof.

Był między innymi prorektorem Wyższej Szkoły Dziennikarskiej w Warszawie oraz członkiem Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk.

Byłam dziś u Luizy. W jej ogrodzie na tyłach
Bastionu św. Gertrudy. Widziałam stamtąd
mały pokój z szafą od Stanisławy, w którym
po zmroku zawsze tańczyły światła.

Chciałam jej powiedzieć, że wszystko
zostawiłam za sobą. Klucze położyłam na półce,
na której wzrok spoczywa rzadko. By znalazła je
dopiero jutro. Choć tak naprawdę stało się to wczoraj.

Już wiem, że jestem za Radunią,
skasowałam bilet i teraz mam jazdę.
Gdzieś śpiewają ogrody. Jest parking. Jest platz.
Cierpię na śmiech. Najjaśniejszy od lat.

Henryk Sikorski

1934–2026

Zmarł 27.08.2026

Szanowany pedagog, samorządowiec i regionalista, niezwykle zasłużony dla zachowania tożsamości historycznej swojej małej ojczyzny. Przez trzydzieści lat pracował jako ceniony nauczyciel języka polskiego w Liceum Ogólnokształcącym im. Wincentego Pola w Czersku, na stałe wiążąc swoje życie zawodowe, społeczne i naukowe z regionem chojnickim.

W pracy publicznej i publicystycznej z powodzeniem dokumentował dzieje ziemi czerskiej oraz jej mieszkańców. Był współautorem pionierskiej monografii „Czersk – przeszłość i teraźniejszość” z 1989 roku, a w latach 1990–1997 tworzył lokalne media jako współwydawca i pierwszy redaktor naczelny niezależnej gazety „Echo Czerska”.

W kolejnych latach z sukcesami realizował się w strukturach samorządowych oraz instytucjach kulturalnych. Pełnił funkcję radnego i zastępcy przewodniczącego Rady Miejskiej w Czersku, zasiadał w Radzie Powiatu Chojnickiego, a także aktywnie działał w Czerskim Oddziale Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego. Wyrazem najwyższego uznania dla jego dorobku było uhonorowanie go w 2001 roku Medalem „Zasłużony dla Czerska”.

Monika Koszewska

1975–2026

Zmarła 1.09.2026

Pisarka, autorka powieści obyczajowych, psychologicznych i kryminalnych, literatury dziecięcej, a także tekstów piosenek. Przez większość życia mieszkała i tworzyła w Sopocie, który uczyniła stałym tłem swoich książek. Zanim w pełni oddała się literaturze, przez ponad dwadzieścia lat działała w świecie biznesu, pracując jako menedżerka w branży nowych technologii, a następnie prowadząc hotel i restaurację.

W ciągu zaledwie kilku lat intensywnej pracy twórczej wydała czternaście książek, których łączny nakład przekroczył czterdzieści tysięcy egzemplarzy. Stworzyła pełen empatii styl, jakim opisywała między innymi sekrety skrywane za zamkniętymi drzwiami domów, problematykę uzależnień, przemocy domowej oraz samotności.

Michał Turek

1977–2026

Zmarł 1.09.2026

Popularny dziennikarz, utalentowany kucharz oraz zaangażowany społecznik związany z pomorskimi mediami i trójmiejską kulturą kulinarną. Przez blisko trzy dekady współtworzył historię regionalnego dziennikarstwa, współpracując od drugiej połowy lat 90. między innymi z Radiem Gdańsk, Radiem Plus, „Dziennikiem Bałtyckim” i „Gazetą Wyborczą”. Wieloletni instruktor Związku Harcerstwa Polskiego.

Odegrał ważną rolę jako wybitny popularyzator kulinarny. W ramach swoich autorskich programów radiowych, takich jak bijące rekordy słuchalności „Świat na talerzu”, „Pomorze od kuchni” czy „Z Turkiem na kulinarnym szlaku”, przybliżał dawne receptury i smaki kuchni kaszubskiej oraz kociewskiej. Prowadził największe akcje gastronomiczne w regionie, w tym „Rozsmakuj się w Metropolii” oraz promował inicjatywę „Czyste Miasto Gdańsk”. Jako prezes Fundacji Plaster i twórca programu „Gdańsk jeMY zdrowo” z ogromnym zaangażowaniem kształcił dzieci i wspierał potrzebujące rodziny, ucząc zdrowego stylu życia i miłości do lokalnych produktów.

Jan Grzegorz Mordawski

1936–2026

Zmarł 4.09.2026

Wybitny geograf, ceniony naukowiec, nieustrudzony badacz i popularyzator Kaszub. Gdynianin. Przez kilkadziesiąt lat kształcił studentów na Uniwersytecie Gdańskim. Przed przejściem na emeryturę w 2002 roku kierował Pracownią Dydaktyki Geografii i Biologii UG. Był także wiceprzewodniczącym Okręgowego Komitetu Olimpiady Geograficznej w Gdańsku oraz redaktorem naczelnym „Kwartalnika Geograficznego”.

Pasjonat edukacji regionalnej, twórca ponad dwustu publikacji, w tym siedemdziesięciu książek, czterech atlasów, programów edukacyjnych i szeregu artykułów. Do jego najważniejszych prac należą: „Geograficzna edukacja regionalna: koncepcja dydaktyczna, organizacja i wyniki”, „Gdynscy Kaszubi”, „Geografia Kaszub”, „Statystyka ludności kaszubskiej: Kaszubi u progu XXI wieku”, „Geografia Gdyni”, „Atlas dziejów Pomorza i jego mieszkańców – Kaszubów”, a także podręczniki i zeszyty ćwiczeń.

Aktywnie działał w Gdynskim Oddziale Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego i Kaszubskim Forum Kultury w Gdyni. Uhonorowany Złotym Krzyżem Zasługi oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Wojciech Łukasiewicz

1948–2026

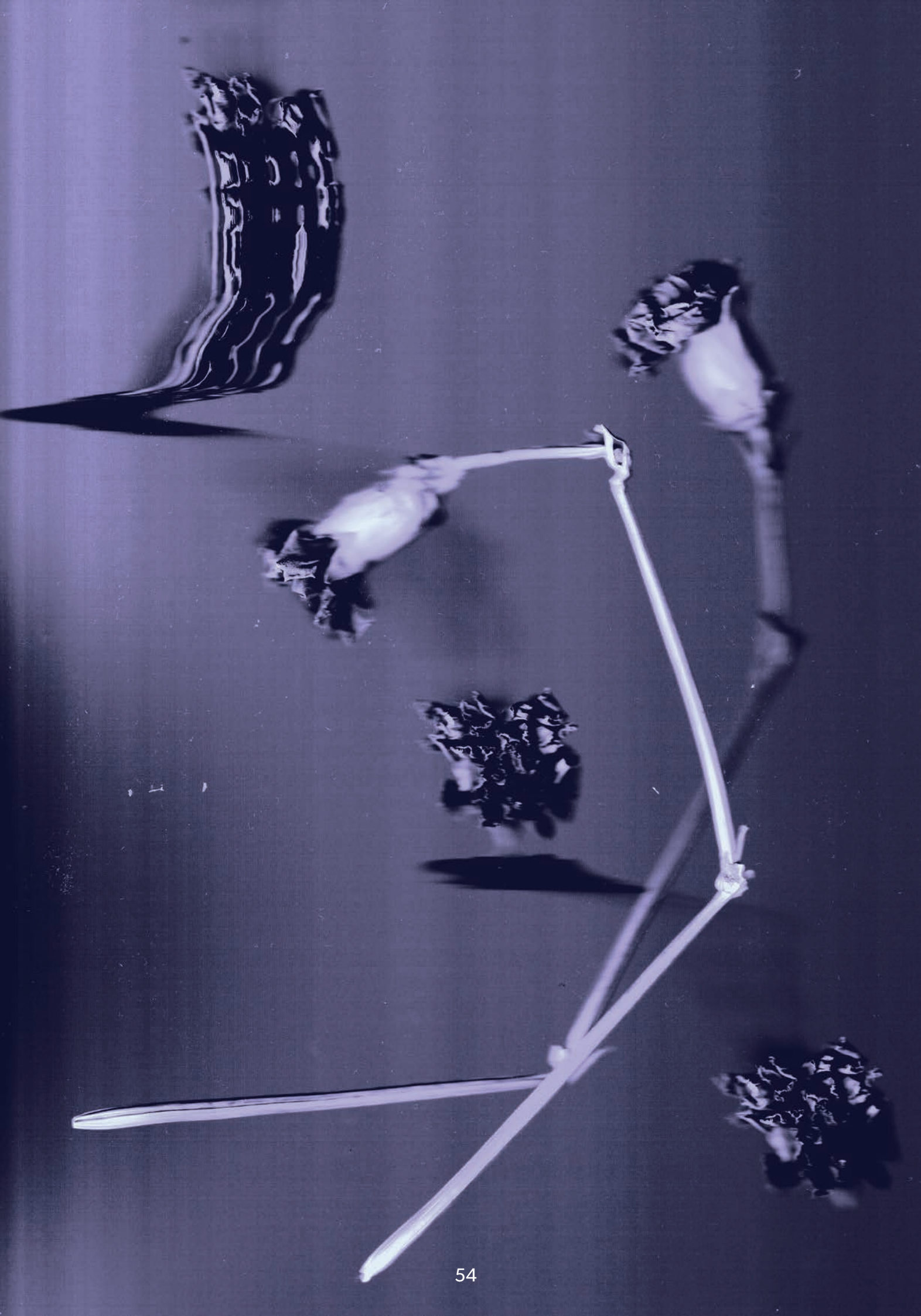
Zmarł 17.09.2026

Prawnik, dyplomata, felietonista oraz współzałożyciel i dobry duch legendarnej trójmiejskiej Fundacji SFINKS (Sopockie Forum Integracji Nauki, Kultury i Sztuki). Absolwent prawa na Uniwersytecie Wrocławskim, w latach 1970–1972 studiował również dziennikarstwo na Uniwersytecie Warszawskim.

Przez lata związany z polską dyplomacją. Pracował jako attaché kulturalny w Nowym Jorku (USA) oraz konsul w Pretorii (RPA). Jego wielką pasją pozostawała jednak działalność publicystyczna i artystyczna. Był autorem błyskotliwych felietonów nacechowanych intelektualnym, ciętym humorem.

Współtworzona przez niego, razem z artystami i naukowcami, Fundacja SFINKS, która powstała w Sopocie w 1991 roku, była pionierem kultury klubowej lat 90. w Trójmieście, w unikalny sposób łącząc undergroundowe życie nocne z galerią sztuki współczesnej.

Symbolem jego niezwykłego poczucia humoru stał się eksponat w postaci jego własnych „Kapci Konsula RP z Pretorii”, wystawiony w sopockim Pawilonie Sztuki SFINKS podczas jednej z edycji cyklu wydarzeń „Muzeum Osobliwości”.

Danuta Płuzińska-Siemieniuk

1971–2026

Zmarła 24.09.2026

Animatorka społeczna, wolontariuszka, licencjonowana przewodniczka, opowiadaczka i miłośniczka historii gdańskiego Dolnego Miasta, od urodzenia przez kilkadziesiąt lat mieszkająca w swojej rodzinnej dzielnicy. Przez niemal dekadę współprowadziła Inkubator Sąsiedzkiej Energii Dolne Miasto – jeden z pierwszych domów sąsiedzkich w Gdańsku, serce lokalnych inicjatyw społecznych. Aktywnie wspierała procesy rewitalizacji Dolnego Miasta.

Zaangażowana w budowanie dobrosąsiedzkich relacji oraz edukację regionalną. Współzałożycielka i wieloletnia skarbniczka stowarzyszenia Opowiadacze Historii Dolnego Miasta w Gdańsku. Niestrudzenie poszukiwała archiwalnych zdjęć i spisywała relacje mówione mieszkańców dzielnicy.

Poznanie

Tracisz mowę i leżysz mi na kolanach.
Ja chcę tańczyć noc. Nie musisz uważać.

Popękam tu z Tobą. Rozpatrując dworce za oknem
oraz ich nośność.

Ty płyn we fraktal. Tam, gdzie nasze miejsce.
W którym mowa jest piekłem,
a poezja jego ostatnim kręgiem.

W nodze lęgnie się rytm, który by Cię zrzucił,
wyszedł. Nosi mnie.

Ale wtedy wstajesz i mówisz: Umarłam.
Byłeś tu?

Jadwiga Zieniewicz

1951–2026

Zmarła 3.10.2026

Znakomita pianistka, korepetytorka solistów oraz zasłużony pedagog Wydziału Wokalno-Aktorskiego Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku. Jeszcze w czasie studiów organowych w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Krakowie przyjęta do pracy w Operze Krakowskiej.

Niestrudzenie zaangażowana w rozwój sztuki wokalnej oraz edukację młodych talentów, których sukcesy współtworzyła i którym niejednokrotnie towarzyszyła podczas występów. W procesie wychowywania artystów czerpała z własnych doświadczeń operowych. Wielokrotnie nagradzana za wybitny akompaniament i wrażliwość na intencje wokalisty.

Jej bogaty dorobek artystyczny obejmuje również cenne nagrania archiwalne zrealizowane dla Polskiego Radia w Warszawie.

Zygmunt Kędzierski

1949–2026

Zmarł 5.10.2026

Wybitny artysta ludowy, ceniony rzeźbiarz, malarz na szkle i propagator kultury Borów Tucholskich. Przez ponad czterdzieści lat mieszkał i tworzył w Przymuszewie, w gminie Brusy. Pełnił funkcję prezesa Bydgosko-Toruńskiego Oddziału Stowarzyszenia Twórców Ludowych oraz członka jego Zarządu Głównego. Przez dekady współpracował z muzeami etnograficznymi w Toruniu, Bytowie i Chojnicach, placówki te prezentują jego dzieła na wystawach stałych i czasowych. Wierny uczestnik plenerów artystycznych.

Aktywny popularyzator dziedzictwa borowiackiego i kaszubskiego. W ciągu ponad półwiecza pracy artystycznej stworzył unikalny styl rzeźbiarski, wyrabiając figury sakralne, kapliczki oraz tradycyjne zabawki ludowe. Z pasją prowadził warsztaty edukacyjne dla dzieci i młodzieży. Laureat wielu prestiżowych nagród, w tym w konkursie im. Józefa Chełmowskiego.

Za wybitne dokonania dla kultury polskiej odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, a w lutym 2026 roku otrzymał Brązowy Medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”.

Maria Kowalewska-Koska

1956–2026

Zmarła 10.10.2026

Ceniona menedżerka i samorządowiec, działaczka społeczna i gospodarcza silnie związana z Pomorzem, zwłaszcza z Gdańskiem i Kartuzami. Aktywnie uczestniczyła w przemianach regionu po 1989 roku, należąc do pierwszego pokolenia odnowionego samorządu terytorialnego. W latach 1991–1994 piastowała stanowisko burmistrza Kartuz. Była także sekretarzem generalnym Gdańskiej Izby Gospodarczej, współorganizowała administrację Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego oraz z powodzeniem zarządzała sektorem morskim jako prezeska Portu Gdańskiego Eksploatacja w latach 2008–2016. Pełniła też funkcję pierwszego prezesa Fundacji Gdańskiej.

Odegrała ważną rolę jako sekretarz Generalnego Komitetu Obchodów 1000-lecia Gdańska. W ramach swoich obowiązków przewodziła gdańskiej delegacji podczas milenijnej audiencji u papieża Jana Pawła II w Watykanie.

Tomasz Fogiel

1953–2026

Zmarł 15.10.2026

Znakomity aktor, wybitny solista oraz pedagog związany z gdyńską sceną teatralną i trójmiejską kulturą. Przez ponad cztery dekady współtworzył historię Teatru Muzycznego im. Danuty Baduszkowej w Gdyni, w którym rozpoczął pracę w 1985 roku. Absolwent Wydziału Aktorskiego Łódzkiej Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej. Swoją drogę artystyczną rozwijał między innymi w łódzkim Teatrze Nowym oraz gdańskim Teatrze Wybrzeże, stając się z czasem jednym z filarów i dobrym duchem gdyńskiego zespołu artystycznego.

Wyróżnił się jako wybitny wykonawca musicalowy i mentor. Aż pięćset razy wcielił się w postać Motela Kamzoila oraz karczmarza Mordki w legendarnej inscenizacji „Skrzypka na dachu” w reżyserii Jerzego Gruzy. Widzowie zapamiętali go także jako Heroda i Piotra w „Jesus Christ Superstar”, doktora Szumana w „Lalce” oraz Ślepcę w „Chłopach”. Jako wieloletni wykładowca Studium Wokalno-Aktorskiego w Gdyni z oddaniem kształcił i wspierał młodych adeptów sztuki teatralnej.

Kazimierz Staniucha

1941–2026

Zmarł 17.10.2026

Znakomity śpiewak operowy (baryton), wieloletni solista związany z gdańską sceną muzyczną i trójmiejską kulturą. Przez blisko cztery dekady współtworzył świetność Opery Bałtyckiej w Gdańsku, w której rozpoczął pracę w listopadzie 1963 roku i występował aż do sierpnia 1999 roku. Dzięki swojej pasji, profesjonalizmowi i scenicznej charyzmie stawał się z biegiem lat jedną z kluczowych postaci zespołu artystycznego gdańskiego teatru operowego.

Zapisał się w pamięci jako wybitny wykonawca i artysta chóru. W ramach swoich ról wykreował wiele solistycznych partii wokalnych w kultowych inscenizacjach Opery Bałtyckiej. Widzowie zapamiętali go między innymi jako Alcindora w „Cyganerii”, Antonia w „Weselu Figara” oraz dyrektora więzienia Franka w słynnej operetce „Zemsta nietoperza”.

Mieczysław Wróbel

1954–2026

Zmarł 21.10.2026

Gitarzysta, założyciel i wieloletni lider trójmiejskiego zespołu Mietek Blues Band, jedna z najważniejszych postaci pomorskiej sceny bluesowej. Z formacją, którą współtworzył w 1976 roku przy studenckim klubie Medyk w Gdańsku, związany był przez pięć dekad.

W tym czasie aktywnie koncertował w kraju i za granicą, wypracowując unikalny styl łączący elektryczny, chicagowski blues z elementami soulu, jazzu i rocka. Występował na największych polskich festiwalach (między innymi Rawa Blues, Jazz Jantar, Jarocin) oraz scenach europejskich, w tym na Europejskim Festiwalu Sztuki w Budapeszcie obok takich gwiazd jak Joe Cocker czy Jethro Tull. Jednym z kamieni milowych w jego karierze był występ w 2000 roku w sopockiej Operze Leśnej, gdzie wraz z zespołem zagrał jako support przed legendarnym B.B. Kingiem. Do ostatnich chwil pozostał wierny swojej pasji – zaledwie dwa dni przed śmiercią, 19 października zagrał ostatni koncert z okazji 50-lecia działalności zespołu w gdyńskim Blues Clubie

Złóscisz się na mnie
bo zabraniam dotykać telefonu
zrozum – to ma sens
możesz zadzwonić do kogoś
kto nie istnieje od wielu kalendarzy

poza tym – córeczko
jest jeszcze ten
który pamięta ostatni numer

z tego nie można się wykręcić
nie uratuje nas regularny abonament
ani zmiana operatora

od pierwszego krzyku w słuchawkę świata
jesteśmy wybrani automatycznie
(śmierć-śmierć) 340-91-01.

organizatorzy:

Nadbałtyckie Centrum Kultury

ul. Korzenna 33/35, 80-851 Gdańsk

tel. 58 301 10 51

www.nck.org.pl

sekretariat@nck.org.pl

Nadbałtyckie
Centrum Kultury
Gdańsk

Instytucja Kultury Samorządu
Województwa Pomorskiego

**Duszpasterstwo Środowisk Twórczych
Archidiecezji Gdańskiej**

Gdańsk, ul. Świętojańska 50

www.sw-jan.vn.pl

kn@sw-jan.vn.pl

Duszpasterstwo
Środowisk Twórczych
Archidiecezji Gdańskiej